

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 99/08-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. T., K., t. č. vo väzbe K., zastúpeného advokátom JUDr. V. K., K., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia jeho základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Tpo 11/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2007 doručená sťažnosť J. T., K., t. č. vo väzbe K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Tpo 11/2007.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru K. I., Úradu justičnej a kriminálnej polície, ČVS: ORP-55/1-OVK-K1-2007 z 12. februára 2007 vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) pre zločin marenie spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Prokurátor Okresnej prokuratúry K. I (ďalej len „okresná prokuratúra“) podal 13. februára 2007 Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) návrh na vzatie sťažovateľa do väzby. Sudkyňa okresného súdu pre prípravné konanie uznesením sp. zn. 0 Tp 27/07 z 15. februára 2007 vzala sťažovateľa do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, avšak vo výroku rozhodnutia absentovalo rozhodnutie o navrhovanom nahradení väzby prijatím písomného sľubu v zmysle ustanovení § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, prípadne o prijatí ponuky zloženia peňažnej záruky v zmysle ustanovení § 81 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľom. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, na základe ktorej krajský súd uznesením č. k. 8 Tpo 11/2007-42 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie sudkyne pre prípravné konanie a vo veci sám rozhodol tak, že podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku vzal sťažovateľa do väzby so začiatkom jej plynutia 12. februára 2007 o 12.00 h a písomný sľub ani ponuku zloženia peňažnej záruky sťažovateľa neprijal. Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu podal 15. marca 2007 podľa § 185 ods. 4 Trestného poriadku sťažnosť, ktorej bola elektronickou podateľňou pridelená nová spisová značka 8 Tpo 16/07. O tejto sťažnosti však krajský súd nerozhodol a 26. marca 2007 vrátil uvedenú trestnú vec okresnému súdu na výkon ďalších procesných úkonov.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *«(...) Dňa 15. 02. 2006 som zahlásil do zápisnice proti napádanému uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Košice I*

a sťažnosť som následne prostredníctvom obhajcu aj písomne dňa 02. 03. 2007 odôvodnil ku Krajskému súdu v Košiciach, ktorý rozhodoval o mojej sťažnosti.

(...) sťažnosť som odôvodňoval najmä tým, že konania, pre ktoré ma sudkyňa pre prípravné konanie vzala do väzby, som sa dopustil v tiesni, v obave o život svoj a mojich najbližších. Marenie spravodlivosti mojím cieľom nebolo, a to aj s odkazom na skutočnosť, že ku skutku krádeže, v ktorom som mal ovplyvňovať a nabádať spoluobvinených E. a T., som sa doznal. Nepoprel som spáchanie skutku a objasnil som, čo bolo motívom môjho konania.

Namietal som existenciu dôvodu väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a považoval som ho vzhľadom na moje doznanie k skutku marenia spravodlivosti, za neopodstatnený.

Namietal som aj skutočnosť, že návrh okresného prokurátora na vzatie do väzby mal byť sudkyňou pre prípravné konanie zamietnutý aj z dôvodu, že konaním orgánov činných v trestnom konaní boli porušené moje procesné práva garantované Trestným poriadkom, Ústavou SR ako aj práva obsiahnuté Dohovorom. V mojom prípade sa OČTK o spáchaní skutku marenia spravodlivosti ako aj o konkrétnom páchatelovi dozvedeli v novembri resp. začiatkom decembra 2006. Vyšetrovateľ a prokuratúra účelovo čakali s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia (ktoré mi mali v zmysle § 206 ods. 1 Tr. por. bez meškania resp. ihneď ako obvinenému oznámiť) pre skutok marenia spravodlivosti, až do môjho prepustenia z väzby v deň 12. 02. 2007 (na základe rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v trestnej veci OS KE I, sp. zn. 7 T/115/2006). Hneď ako som vyšiel z výkonu väzby v Ú na VV v K., bol som vyšetrovateľmi priamo pred budovou účelovo zadržaný a bolo mi doručené uznesenie pre marenie spravodlivosti.

Namietal som nezákonnosť postupu príslušných zložiek vyšetrovania a najmä prokuratúry, že namiesto toho, aby prokurátor žiadal (na základe získaných informácií o spáchaní skutku marenia spravodlivosti konkrétnou osobou zo dňa 04. 12. 2006) rozšíriť dôvod vtedy aktuálnej mojej väzby o písmeno b) podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v aktuálnej trestnej veci OS KE I, sp. zn. 7 T 115/2006, tak nepostupoval, hoci o existencii dôvodu väzby už prokurátor vedel najneskôr dňa 04. 12. 2006. Takýto postup bol v priekrom rozpore s ustanovením § 206 Trestného poriadku (...).

Namietal som aj dôvod väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a vytkol som v sťažnosti jeho neopodstatnenosť aj vzhľadom k tomu, že ani prokurátor napriek vedomosti o páchatelovi a skutku marenia spravodlivosti moje konanie nepovažoval za také, pre ktoré by bol vo svojich sťažnostiach (napr. sťažnosti Okresnej prokuratúry Košice I zo dňa 06. 12. 2006 pod sp. zn. 1 Pv 976/06 ku spisovej značke Okresného súdu Košice I 0 Tp 47/06) podával návrh o rozširovanie resp. zmenu dôvodov existujúcej pokračovacej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v trestnej veci vedenej na OS KE I, sp. zn. 7 T 115/2006. Prokurátor mal podľa zákona postupovať v trestnej veci vedenej na OS KE I, sp. zn. 7 T 115/2006 v zmysle ustanovenia § 79 ods. 2 posledná veta Trestného poriadku, (...) a nie čakať na okamih, kedy sa mu bude existencia dôvodu väzby hodiť. Postup prokuratúry sa dal interpretovať tak, že pokiaľ marenie spravodlivosti ako dôvod na zmenu dôvodu neuplatnil prokurátor v konaní v trestnej veci OS KE I, sp. zn. 7 T 115/2006 (v tejto veci som bol do 12. 02. 2006 vo väzbe), nemohol tento dôvod uplatňovať ani v návrhu na vzatie do väzby pre skutok marenia spravodlivosti.

Podľa mojej mienky išlo o vážne porušenie mojich práv, ktoré malo viesť k zrušeniu uznesenia o vzatí do väzby aj s odkazom, že po prepustení z väzby dňa 12. 02. 2007 som sa nedopustil žiadneho skutku, ktorý by mal zakladať dôvod väzby ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku.

Ďalej som vo svojej sťažnosti namietal, že sudkyňa pre prípravné konanie nerešpektovala moje práva a pri rozhodnutí pochybila, keď vôbec, teda riadne a procesným spôsobom, nerozhodla o mojej žiadosti na nahradenie dôvodov väzby prijatím písomného sľubu resp. prijatím ponúknuť peňažnej záruky čím došlo k porušeniu mojich práv. Vo výroku jej uznesenia o vzatí do väzby absentuje rozhodnutie o prijatí resp. neprijatí písomného sľubu a o prijatí resp. neprijatí ponúknuť peňažnej záruky. Posledná veta odôvodnenia uznesenia síce obsahuje vetu sudkyne pre prípravné konanie, že „vzhľadom na dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. písomný sľub ani peňažná záruka neprichádza do úvahy“, ale takéto odôvodňovanie nemalo oporu pre neexistujúci výrok v uznesení a navyše takýto spôsob rozhodovania už bol prelomený aj súdnou praxou, keďže Ústavný súd Slovenskej republiky pripustil možnosť nahradenia väzby aj vo vzťahu k dôvodom kolúzne väzby [§71 ods. 1 písm. b) Tr. por.], pripustil možnosť prepustiť obvineného počas konania z väzby na základe záruky s poukazom na článok 5 ods. 3

Dohovoru, ako aj ustanovenie článku 17 ods. 1, 2 a 5 a článku 154 c) Ústavy SR. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach zaujal rovnaký názor zaujal k danej problematike. Absencia rozhodnutia o mojich návrhoch, absencia aplikácie Ústavy SR, aplikácia rozhodnutí Ústavného súdu SR, rozhodnutí NS SR a najmä Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zabezpečuje väčší rozsah základných práv pre obvineného ako vnútroštátne predpisy, znamenala porušenie mojich procesných práv.

Požiadaval som, aby Krajský súd v Košiciach pre neexistenciu dôvodov väzby ako aj pre procesné pochybenia napádané uznesenie sudkyne pre prípravné konanie zrušil a rozhodol o prepustení z väzby na slobodu. Tiež som alternatívne navrhol, že ak by sa Krajský súd v Košiciach úplne nestotožnil s mojou sťažnosťou a domnieval by sa, že konanie okresného prokurátora a rozhodnutie sudkyne pre prípravné konanie bolo správne a zákonné a teda, že ustáli existenciu dôvodov väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku navrhujem, aby súd tieto dôvody väzby nahradil tak, že sa rozhodne prijať mnou ponúknutý písomný sľub resp. ponúknutú peňažnú záruku mojou matkou (...) a z väzby ma prepustil, príp. alternatívne som požiadaval, aby Krajský súd v Košiciach využil ustanovenie § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nahradil účel väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nado mnou ako obvineným aj s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti.

Následne dňa 12. 03. 2007 sa uskutočnilo na Krajskom súde v Košiciach verejné zasadnutie, kde krajský súd prerokoval moju sťažnosť proti Uzneseniu sudcu pre prípravné konanie OS KE I, sp. zn. 0 Tp 27/07. Následne rozhodol tak, že opätovne boli porušené moje práva. Senát Krajského súdu v Košiciach (...) zrušil Uznesenie sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Košice I, sp. zn. 0 Tp 27/07 zo dňa 15. 02. 2007 (...). Následne senát Krajského súdu v Košiciach sám rozhodol tým istým uznesením, že ma berie do väzby na základe väzobných dôvodov podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku a ďalej rozhodol aj s odkazom na Dohovor a na ustanovenia § 80 a § 81 Trestného poriadku, že návrh na nahradenie dôvodov väzby písomným sľubom a peňažnou zárukou neprijíma.

Keďže ustanovenia Trestného poriadku (...) dovoľujú aj proti takému uzneseniu podať sťažnosť, túto som podal dňa 15. 03. 2007 (...) prostredníctvom obhajcu v zákonnej

lehote a smerovala s odkazom na ustanovenie § 185 ods. 4 Trestného poriadku proti Uzneseniu senátu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo 16/07 zo dňa 12. 03. 2007.

V zmysle ustanovenia § 185 ods. 4 Trestného poriadku (...) „proti uzneseniu odvolacieho súdu o vzatí obvineného do väzby je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhodne iný senát tohto súdu, ktorý pri tomto rozhodovaní má postavenie nadriadeného orgánu.“

Namietal som opätovné porušenie svojich procesných práv krajským súdom. Nádej som sa, že pochybenia prvostupňového rozhodnutia konvaliduje svojim uznesením Krajský súd v Košiciach.

Senát Krajského súdu v Košiciach Uznesením sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2006 rozhodol, že zrušil uznesenie sudkyne pre prípravné konanie a sám ma vzal do väzby na základe väzobných dôvodov podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku. Následne ani neprijal s odkazom na Dohovor a na ustanovenia § 80 a § 81 Trestného poriadku návrh na nahradenie dôvodov mojej väzby písomným sľubom a peňažnou zárukou.

V sťažnosti som zdôrazňoval, že aj týmto rozhodnutím krajského súdu boli opätovne porušené moje práva aj s odkazom na ustanovenie § 195 ods. 1 Trestného poriadku, na základe ktorého „orgán rozhodujúci o sťažnosti nemôže z jej podnetu zmeniť uznesenie v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala alebo v ktorej prospech bola sťažnosť podaná.“

V sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu som ďalej argumentoval, že ustanovenie § 195 ods. 1 Trestného poriadku aj naďalej zachováva a to i pri rozhodovaní o sťažnostiach zákaz reformácie in peius. Rozhodnutím senátu Krajského súdu bolo toto vyššie citované ustanovenie Trestného poriadku porušené. Pokiaľ sudkyňa pre prípravné konanie okresného súdu rozhodla len o mojom o vzatí do väzby a nerozhodla vôbec podľa môjho návrhu o prijatí resp. neprijatí písomného sľubu a peňažnej záruky, tak krajský súd na základe mojej sťažnosti zrušil toto rozhodnutie, rozhodol o tom, že ma berie do väzby a s odkazom na Dohovor a na ustanovenia § 80 a § 81 Trestného poriadku rozhodol, že návrh na nahradenie dôvodov väzby písomným sľubom a peňažnou zárukou neprijíma.

Napádané Uznesenie senátu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007 ustanovenie § 195 ods. 1 Trestného poriadku nerešpektovalo. Mám za to, že uznesenie sudkyne pre prípravné konanie je pre mňa priaznivejšie ako uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12. 03. 2007, sp. zn. 8 Tpo/11/2007.

Opätovne som namietal pochybenia OČTK, keď mi nebolo vznesené obvinenie ihneď potom, ako sa orgány vyšetrovania o spáchaní skutku marenia spravodlivosti ako aj o konkrétnom páchatel'ovi dozvedeli. Aj keď Krajský súd v Košiciach vo svojom Uznesení zo dňa 12. 03. 2007, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 na strane 10 zaoberal postupom orgánov prípravného konania, nestotožnil sa s mojimi námietkami, že došlo k pochybeniu v konaní OČTK, keď sa v rozpore s ustanovením § 206 ods. 1 Trestného poriadku účelovo čakalo na vznesenie obvinenia až do času môjho prepustenia z väzby dňa 12. 02. 2007, lebo podľa názoru senátu krajského súdu vyšetrovateľ vykonával plynulo v mesiaci november a december úkony a pribral dňa 27. 12. 2007 znalca, ktorý dňa 22. 01. 2007 predložil znalecký posudok. Nezákonný postup vidím v tom, že vyšetrovateľ na základe realizovaných úkonov a nakoniec aj znaleckého posudku najneskôr dňa 22. 01. 2007 vedel o spáchaní skutku marenia spravodlivosti ako aj o konkrétnom páchatel'ovi a účelovo čakal s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia na deň 12. 02. 2007, ktoré mi bolo doručené po mojom prepustení z väzby toho istého dňa.

Ďalej som namietal, že z hľadiska procesného svojim postupom senát Krajského súdu v Košiciach pochybil a nesplnil si poučovaciu povinnosť, keď pri vyhlásení svojho rozhodnutia a jeho zdôvodnení, ma nepoučil o možnosti podania opravného prostriedku - sťažnosti a ani ma nedotazoval s odkazom na ustanovenie § 185 ods. 4 Trestného poriadku, či takýto opravný prostriedok proti jeho rozhodnutiu chcem využiť.

V písomnom vyhotovení Uznesenia Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007 na strane 11, je uvedené v časti „Poučenie: Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.“ Na tej istej strane to aj odôvodnené, že rozhodnutie krajského súdu je rozhodnutím nadriadeného súdu resp. odvolacieho súdu a nie je rozhodnutím prvostupňovým a preto proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu nie je v zmysle ustanovenia § 185 ods. 4 Trestného poriadku ďalší riadny opravný prostriedok prípustný.

Mám za to, že takéto chápanie ustanovenia § 185 ods. 4 Trestného poriadku nie je v súlade s jeho znením a postupom krajského súdu bol porušený zákon a moje práva.

Namietal som opätovne neopodstatnenosť dôvodov väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku a zopakoval som svoju žiadosť o nahradenie dôvodov väzby v zmysle ustanovenia § 80 a najmä § 81 a nasl. Trestného poriadku. Rovnako som

namietal, že neakceptovaním mojej žiadosti zo strany krajského súdu na nahradenie dôvodov väzby prijatím písomného sľubu resp. prijatím ponúknuť peňažnej záruky, došlo k porušeniu mojich procesných práv, lebo krajský súd mal postupovať v zmysle ustanovenia § 195 ods. 1 Trestného poriadku a písomný sľub resp. peňažnú záruku prijať. Absenciou zákonného poučenia o opravnom prostriedku na verejnom zasadnutí, existencia poučenia v písomnom vyhotovení uznesenia krajského súdu v rozpore s ustanovením § 185 ods. 4 Trestného poriadku, rozhodnutie krajského súdu o mojich návrhoch v rozpore s ustanovením § 195 ods. 1 Trestného poriadku, znamenali porušenie mojich práv.

V závere sťažnosti proti Uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007, som zmysle ustanovenia § 185 ods. 4 Trestného poriadku požiadal iný senát Krajského súdu v Košiciach v postavení nadriadeného orgánu, aby z dôvodu porušenia viacerých procesných predpisov a mojich práv napádané Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007 zrušil a rozhodol o mojom prepustení z väzby na slobodu prípadne, aby napadnuté uznesenie senátu krajského súdu zrušil v celom výroku o mojom vzatí do väzby a o neprijatí návrhu na nahradenie dôvodov väzby písomným sľubom a peňažnou zárukou a následne rozhodol tak, že prijíma mnou ponúknutý písomný sľub resp. ponúknutú peňažnú záruku mojou matkou (...) a z väzby ma prepúšťa, príp. som alternatívne požiadal, aby iný senát Krajského súdu v Košiciach využil ustanovenie § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nahradil účel väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nado mnou ako obvineným aj s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti.

Na moju vyššie uvedenú sťažnosť bolo doručené môjmu obhajcovi oznámenie z Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. 03. 2007 v znení:

„Na krajský súd v Košiciach bola podaná osobne dňa 15. 03. 2007 sťažnosť obvineného J. T., (...), prostredníctvom Vás, jeho obhajcu, proti uzneseniu tunajšieho súdu sp. zn. 8 Tpo 11/07 zo dňa 12. 03. 2007.

Predseda senátu nariadil na základe podanej sťažnosti prideliť elektronickou podateľňou trestnú vec na ďalšie rozhodnutie.

Na základe tohto pokynu bol prijatý návrh na začatie konania v trestnej veci pod sp. zn. 8 Tpo 16/07 - JUDr. K.

Predsedníčkou trestnoprávneho kolégia nebolo schválené opatrenie k udeleniu výnimky na prejednanie o sťažnosti obvineného iným senátom krajského súdu s poukazom na ustanovenie § 83 ods. 1 druhá veta Tr. poriadku.

Trestná vec sťažnosť obvineného J. T. bola dňa 26. 03. 2007 zaslaná Okresnému súdu Košice I vykonaniu ďalších procesných úkonov.“ (...)

Z vyššie uvedeného uznesenia vyplýva, že moja sťažnosť proti Uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007 bola v zmysle ustanovenia § 185 ods. 4 Trestného poriadku prijatá, bola postúpená do elektronickej podateľni za účelom vygenerovania iného senátu, ktorý by o sťažnosti rozhodol, následne elektronická podateľňa vygenerovala spisovú značku a senát 8 Tpo 16/07, čo znamená, že elektronická podateľňa vygenerovala rovnaký senát krajského súdu, ktorý rozhodoval Uznesením zo dňa 12.03.2007, sp. zn. 8 Tpo/11/2007, ktoré som sťažnosťou napadol. Následne bolo môjmu obhajcovi oznámené, že ani nebolo schválené opatrenie k udeleniu výnimky na prejednanie o sťažnosti obvineného iným senátom krajského súdu s poukazom na ustanovenie § 83 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku.

V zmysle ustanovenia § 83 ods. 1 Trestného poriadku „proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak“. Vzhľadom na jednoznačnosť ustanovenia § 185 ods. 4 Tr. poriadku a jeho znenia sa domnievam, že iný senát krajského súdu mal rozhodnúť o mojej sťažnosti zo dňa 14. 03. 2007. (...)

Postupom Krajského súdu v Košiciach boli porušené moje základné práva a slobody, a to práva obsiahnuté v čl. 17 ods. 1, 2, 5, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a v spojení s právami obsiahnutými v čl. 5 ods. 1 písm. c), v čl. 5 ods. 2, v čl. 5 ods. 3 a v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. (...)»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom 8 Tpo/11/2007 porušil:

a) čl. 1 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2, 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom na osobnú slobodu a právom na súdnu a inú právnu ochranu, tým že Uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007 zmenil na základe

sťažnosti obvineného Uznesenie Okresného súdu Košice I, sp. zn. 0 Tp 27/07 zo dňa 15. 02. 2007 v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala,

b) čl. 1 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti, s právom na osobnú slobodu a právom na súdnu a inú právnu ochranu, že iný senát krajského súdu v postavení nadriadeného orgánu nerozhodol o sťažnosti J. T. zo dňa 14. 03. 2007 proti Uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007,

c) čl. 1 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 2, čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom na osobnú slobodu a právom na súdnu a inú právnu ochranu, tým, že Uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tpo/11/2007 zo dňa 12. 03. 2007 akceptoval pri vzatí J. T. do väzby nezákonne vydané Uznesenie Okresného riaditeľstva PZ K. I, Úradu justičnej a kriminálnej polície zo dňa 12. 02. 2007, sp. zn. ČVS: ORP-55/1–OVK-KI-2007 o vznesení obvinenia voči J. T. pre skutok marenia spravodlivosti podľa ustanovenia § 344 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, ktoré bolo vydané v rozpore so zákonom, teda nebolo vydané bez meškania a nebolo ihneď oznámené obvinenému J. T. (v zmysle ustanovenia § 206 ods. 1 Trestného poriadku).

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu v Košiciach, aby J. T. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť J. T. trovy konania na účet jeho advokáta JUDr. V. K. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitnostiach konania pred všeobecným súdom. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02).

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

V prvom rade treba poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv a v súvislosti s tým konaním, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti.

1. Sťažovateľ namieta porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy a porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru tým, že krajský súd uznesením sp. zn. 8 Tpo 11/2007 z 12. marca 2007 zmenil na základe sťažnosti sťažovateľa uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 27/07 z 15. februára 2007 v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala.

1.1 Ústavný súd predovšetkým uvádza, že pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd už vo svojej judikatúre konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe je aplikovateľné toto špeciálne ustanovenie o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy o práve na súdnu ochranu (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 277/07).

Z uvedeného dôvodu odmietol ústavný súd sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu o väzbe a uvedeným základným právom zaručeným v ústave, porušenie ktorého sťažovateľ namietal.

1.2 Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru ústavný súd uvádza, že v zmysle judikatúry ústavného súdu je v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu obsiahnuté tak právo podať

návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania, teda práva, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (obdobne III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru (pozri m. m. III. ÚS 227/03). Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04).

Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 0 Tp 27/07-20 z 15. februára 2007, ktorým sudkyňa pre prípravné konanie vzala sťažovateľa do väzby, návrhu sťažovateľa, ktorým žiadal nahradiť väzbu prijatím písomného sľubu v zmysle ustanovení § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku alebo prijatím zloženej peňažnej záruky v zmysle ustanovení § 81 ods. 1 Trestného poriadku, nevyhovela s odôvodnením, že „*Vzhľadom na dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. písomný sľub obvineného, ani peňažná záruka neprichádza do úvahy*“. Sudkyňa pre prípravné konanie však toto konštatovanie do výroku rozhodnutia nepojala. Na základe sťažnosti sťažovateľa toto pochybenie sudkyne pre prípravné konanie napravil krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Tpo 11/2007, keď uznesením z 12. marca 2007 zrušil uznesenie sudkyne okresného súdu pre prípravné konanie č. k. 0 Tp 27/07-20 z 15. februára 2007 a sám rozhodol tak, že sťažovateľa vzal do väzby a písomný sľub sťažovateľa, ako aj ponuku peňažnej záruky zo strany sťažovateľa neprijal.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd uznesením č. k. 8 Tpo 11/2007-42 z 12. marca 2007 porušil jeho označené základné práva a slobody tým, že zo strany krajského súdu došlo k porušeniu zásady *reformatio in peius* zakotvenej v § 195 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia orgán rozhodujúci o sťažnosti nemôže z jej podnetu

zmeniť uznesenie v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala alebo v prospech ktorej bola sťažnosť podaná.

Preskúmaním oboch rozhodnutí všeobecných súdov ústavný súd konštatuje, že vydaním napadnutého uznesenia krajského súdu sa formálne ani faktické postavenie sťažovateľa nezmenilo, t. j. výsledkom oboch rozhodnutí bolo, že sťažovateľ bol vzatý do väzby a sudy neprijali ani písomný sľub sťažovateľa ani ponuku zloženia peňažnej záruky. Uznesenie sudkyne pre prípravné konanie teda nebolo nadriadeným (krajským) súdom zmenené v neprospech sťažovateľa tak, ako to on tvrdí. Ústavný súd teda nezistil relevantnú príčinnú súvislosť medzi sťažovateľom namietaným porušením označených základných práv, resp. slobôd a postupom, prípadne rozhodnutím krajského súdu. Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru krajským súdom v konaní sp. zn. 8 T 11/2007 tým, že iný senát krajského súdu v postavení nadriadeného orgánu nerozhodol o sťažnosti sťažovateľa zo 14. marca 2007 proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 8 Tpo 11/2007 z 12. marca 2007.

2.1 Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uvedené v bode 1.1 tohto rozhodnutia.

2.2 Zo sťažnosti sťažovateľa, ako aj z jej príloh vyplýva, že podaniu, ktoré sťažovateľ označil ako „*Sťažnosť (...) proti uzneseniu senátu Krajského súdu Košice, sp. zn. 0 Tp 27/07 zo dňa 12. 03. 2007 o vzatí do väzby a zamietnutí písomného sľubu a peňažnej záruky*“, bola krajským súdom pridelená iná spisová značka, a to sp. zn. 8 Tpo 16/2007. Vyslovenie porušenia základných práv a slobôd v tomto konaní, t. j. pod sp. zn. 8 Tpo 16/2007, predmetom ktorého malo byť konanie o uvedenom podaní, však sťažovateľ v rámci petitu sťažnosti nežiadal.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ (súc zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) namietal porušenie označených základných práv, resp. slobôd v konaní krajského súdu (sp. zn. 8 Tpo 11/2007), ktorého predmetom nebolo konanie o uvedenom podaní sťažovateľa, je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnenou, preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. V poslednej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy a porušenie základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 2, 3 a 4 dohovoru postupom krajského súdu a jeho uznesením sp. zn. 8 Tpo 11/2007 z 12. marca 2007 tým, že krajský súd akceptoval pri vzatí sťažovateľa do väzby nezákonne vydané uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru K. I, Úradu justičnej a kriminálnej polície, ČVS: ORP-55/1-OVK-K1-2007 z 12. februára 2007, ktoré bolo podľa sťažovateľa vydané v rozpore so zákonom, teda nebolo vydané bez meškania a nebolo ihneď oznámené sťažovateľovi.

3.1 Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd opätovne poukazuje na odôvodnenie uvedené v bode 1.1 tohto rozhodnutia.

3.2 Ústavný súd v súvislosti s uvedeným tvrdením sťažovateľa predovšetkým zdôrazňuje, že účelom napádaného konania pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 8 Tpo 11/2007 bolo konať a rozhodnúť o sťažnosti proti uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie, ktorým vzala sťažovateľa do väzby.

Rozhodne predmetom tohto konania nebolo skúmanie zákonnosti procesného postupu orgánu činného v trestnom konaní pri vydávaní uznesenia o vznesení obvinenia osobe sťažovateľa ČVS: ORP-55/1-OVK-K1-2007 z 12. februára 2007. Obsahovú správnosť tohto uznesenia sťažovateľ napokon ani nepopieral. Prípadnú nezákonnosť procesného postupu policajta vydávajúceho uznesenie o vznesení obvinenia mal a mohol sťažovateľ zákonom predpísaným spôsobom namietat' v inom zodpovedajúcom konaní pred príslušnými orgánmi.

V konečnom dôsledku bolo v namietanom konaní úlohou krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti proti uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby. Išlo teda o konanie a rozhodovanie o väzbe, v ktorom všeobecný súd skúma, či sú alebo nie sú splnené všetky podmienky na rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby. Z rozhodnutia krajského súdu, najmä z jeho odôvodnenia vyplýva, že krajský súd „*dospel (...) k záveru, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky vyššie uvedeného trestného činu, je zároveň dané dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z ďalších uvedených konkrétnych skutočností vyplývajú v tomto štádiu trestného konania odôvodnené obavy, zakladajúce dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por.*“. O vzatí sťažovateľa do väzby teda krajský súd rozhodol v súlade so všetkými zákonnými požiadavkami kladenými na takéto rozhodnutie.

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že argumentácia sťažovateľa teda nie je v príčinnej súvislosti s namietaným porušením označených základných práv v napadnutom konaní krajského súdu, z čoho vyplýva zjavná neopodstatnenosť tejto námietky, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

4. Napokon ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy konštatuje, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je v jeho právomoci rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd (druhá hlava ústavy), alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Pretože označený článok ústavy nie je zaradený do katalógu základných práv a slobôd v druhej hlave ústavy, a nemá ani charakter ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, t. j. nejde o právo zakotvené v čl. 127 ústavy, nie je daná právomoc ústavného súdu preskúmať jeho prípadné

porušenie v konaní podľa čl. 127 ústavy, preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

4.1 Pokiaľ sa sťažovateľ domáhal v konaní pred ústavným súdom vyslovenia porušenia tohto článku ústavy (čl. 1 ods. 1) v spojení s iným článkom ústavy (zaručujúcim základné práva alebo slobody), resp. dohovoru (zaručujúcim ľudské práva a základné slobody), treba uviesť, že takýto postup ústavného súdu je podmienený vyslovením porušenia daných základných práv alebo slobôd, prípadne ľudských práv alebo základných slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

5. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok ústavný súd sa ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2008